

استفاده برای دانشجویان گروه پرستاری و آزمون های کاردانی به کارشناسی

چهارم ۱۳۸۵

کتاب برتر آناتومی برای پرستار

آناتومی برای پرستار

مترجم: نایب الاطیفات چهارگزینکای مددشوند
مترجم: وینچاه تصویر و دیاکرام

تألیف و ترجمه

نایب الاطیفات

نایب الاطیفات

مترجم: وینچاه تصویر و دیاکرام

تألیف و ترجمه

سرشناسه	: حسین زاده، احمد، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: آناتومی برای پرستار (نکات برتر آناتومی برای پرستار) قابل استفاده برای دانشجویان گروه پرستاری / تالیف و ترجمه احمد حسین زاده، شبنم یشدار ؛ با همکاری اداره کل آموزش سازمان تامین اجتماعی.
مشخصات نشر	: تهران: نشر و تبلیغ بشری: تحفه، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۳۹۶ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: 978-964-399-256-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابخانه.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: کالبدشناسی انسان
موضوع	: کالبدشناسی انسان -- (آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی))
شناسه افزوده	: یشدار، شبنم
شناسه افزوده	: سازمان تامین اجتماعی، اداره کل آموزش
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۰ ح ۶۸ ق ۲/۸ QM۲۳۲
رده بندی دیویی	: ۶۱۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۴۳۱۲۹۰

نام کتاب : آناتومی برای پرستار (نکات برتر آناتومی برای پرستار)

تألیف : سید احمد حسین زاده - شبنم یشدار

ناشر : بشری مرکز نشر علوم پزشکی با همکاری نشر تحفه

حروفچینی و صفحه‌آرایی : محمد بهمنی

چاپ و صحافی : علامه

لیتوگرافی : علامه

تیراژ : ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ : اول / ۱۳۹۰

قیمت : ۱۴۸۰۰۰ ریال

نشانی فروشگاه مرکزی:

تهران، خیابان انقلاب، ضلع شرقی دانشگاه تهران، ابتدای خیابان قدس، پلاک ۳ واحد ۶۰۴

تلفن: ۶۶۹۶۵۸۳۰-۶۶۴۹۷۸۰۱-۶۶۴۰۶۴۱۵-۶۶۴۹۷۸۵۴ فکس:

«خرید اینترنتی از طریق سایت www.mspc.ir مقدور میباشد»

شابک: ۹-۲۵۶-۳۹۹-۹۶۴-۹۷۸

فهرست مطالب

۱۷	 مقدمه
۱۹	 ● فصل اول (تعاریف و کلیات)
۱۹	 وضعیت آناتومیک (Anatomical Position)
۲۰	 واژگان مرسوم در آناتومی
۲۰	 دستگاه حرکتی (Locomotor System)
۲۲	 بافت‌شناسی اندام‌های انسان
۲۲	 بافت پوششی ساده سنگفرشی (Squamous)
۲۲	 بافت پوششی ستونی شکل (Columnar)
۲۲	 بافت پوششی مزیدار (Ciliated)
۲۲	 بافت پوششی مرکب (Compound)
۲۳	 بافت پوششی موقت (Transitional)
۲۳	 اعمال بافتی پوششی
۲۴	 بافت عضلانی (Muscular tissue)
۲۵	 بافت عصبی (Nervous tissue)
۲۵	 بافت همبند (Connective tissue)
۲۵	 بافت چربی (Adipose tissue)
۲۵	 بافت الاستیک (Elastic tissue)
۲۵	 بافت لیفی (Fibrous tissue)
۲۵	 بافت غضروفی (Cartilage tissue)
۲۵	 بافت استخوانی
۲۷	 ● فصل دوم و استخوان‌بندی انسان
۲۷	 تقسیم‌بندی استخوان‌ها
۲۷	 استخوان‌های دراز (Long bones)
۲۷	 استخوان‌های کوتاه (Short bones)
۳۱	 استخوان‌های پهن (Flat bones)
۳۱	 استخوان‌های نامنظم (Irregular bones)
۳۱	 استخوان‌های کُنج‌دی (Sesamoid bones)
۳۱	 استخوان‌های مجسمه (Skull)
۳۱	 کاسه سر (Calvarium or Cranium)
۳۱	 استخوان پیشانی (Frontal)
۳۱	 استخوان پرویزنی (Ethmoid)

۳۲	 استخوان پروانه‌ای (Sphenoid)
۳۲	 استخوان پشت سری (Occipital)
۳۲	 استخوان آهیانه (Parietal)
۳۳	 استخوان گیجگاهی (Temporal)
۳۴	 درزها (Sutures)
۳۴	 ملاح‌ها (Fontanelle)
۳۵	 سینوس‌های مجامه (Sinuses)
۳۵	 استخوان‌های صورت
۳۶	 استخوان فک بالایی ماگزایلا (Maxillae)
۳۶	 استخوان کامی (Palatine)
۳۷	 استخوان مخصوص بینی (Nasal)
۳۷	 استخوان گونه‌ای (Zygomatic)
۳۷	 استخوان اشکی (Lacrimal)
۳۷	 استخوان شاخک تحتانی بینی (Inferior Turbinate)
۳۷	 استخوان فک تحتانی یا آرواره (ماندیل) (Mandible)
۳۹	 استخوان تیغه بینی (Vomer)
۳۹	 استخوان لامی (Hyoid)
۳۹	 حفره کاسه چشمی (Orbit)
۴۰	 ساختمان بینی
۴۰	 علائم مهم آناتومی سطحی سر
۴۰	 علائم مهم آناتومی سطحی گردن
۴۱	 ساختمان‌های مهم گردن
۴۲	 استخوان‌های قفسه سینه (Thorax)
۴۲	 استخوان جناغ سینه (Sternum)
۴۵	 دنده‌ها (Ribs)
۴۶	 علائم مهم آناتومی سطحی قفسه سینه
۴۶	 حد و مرز حفره توراسیک (Thoracic Inlet)
۴۷	 مدیاستین (میان سینه) (Mediastinum)
۴۹	 علائم مهم آناتومی سطحی قلب
۴۹	 علائم آناتومی سطحی ریه‌ها و جنب
۵۱	 ستون مهره‌ها (Vertebral Column)
۵۳	 مهره گردن (Cervical Vertebrae)
۵۵	 مهره سینه‌ای (Thoracic Vertebrae)
۵۵	 مهره کمری (Lumbar Vertebrae)
۵۶	 استخوان خاجی (Sacrum)
۵۷	 استخوان دنبالچه (Coccyx)
۵۷	 قوس‌های ستون مهره‌ای

۵۷	استخوان بندی اندام‌های طرفی فوقانی
۵۷	استخوان ترقوه (کلاویکول) (Clavicle)
۵۸	استخوان کتف (اسکاپولا) (Scapula)
۵۹	استخوان بازو (هومروس) (Humerus)
۶۱	استخوان زند زیرین (اولنا) و زند بالایی (رادیوس) (Radius & Ulna)
۶۳	استخوان‌های مچ دست و کف دست (کارپوس) (Carpus)
۶۳	استخوان‌های کف دست (متاکارپ) (Metacarpus)
۶۳	استخوان انگشتان (فالانکس) (Phalanges)
۶۳	استخوان بندی اندام طرفی تحتانی
۶۳	کمر بند لگنی (Pelvic girdle)
۶۵	مفاصل لگن
۶۵	استخوان بی‌نام (Innominate or Coxa)
۶۶	استخوان ایلیوم (Ilium)
۶۶	استخوان ایسکیوم (Ischium)
۶۶	استخوان عانه (پوبیس) (Pubic)
۶۹	استخوان ران (فمور) (Femor)
۷۱	استخوان درشت نی (تیبیا) (Tibia)
۷۵	استخوان نازک نی (فیبولا) (Fibula)
۷۷	استخوان کشکک (پاتلا) (Patella)
۷۷	استخوان مچ پا (تارسال) (Tarsal)
۷۷	استخوان پاشنه (کالکائئوس) (Calcaneum)
۷۷	استخوان قاپی (تالوس) (Talus)
۷۷	استخوان ناوی (ناویکولار) (Navicular)
۷۸	استخوان‌های میخی شکل (کونیفورم) (Cuneiform)
۷۸	استخوان مکعبی (کوبوئید) (Cuboid)
۸۱	استخوان‌های کف پا (متاتارسال) (Metatarsal)
۸۱	انگشتان پا

۹۰	● فصل سوم (مروری بر مفاصل بدن)
۹۰	مفاصل غیر متحرک (Immovable or Synarthroses)
۹۰	مفاصل نیمه متحرک (Amphiarthroses)
۹۱	مفاصل متحرک (Diarthroses)
۹۱	رباط‌ها (لیگامان‌ها) (Ligaments)
۹۱	پرده زلالی (سینوویال) (Synovial membrane)
۹۱	طبقه بندی مفاصل
۹۱	مفصل لیفی (Fibrous)
۹۲	مفاصل غضروفی (Cartilaginous)

۹۲	مفاصل سینوویال (Synovial).....
۹۲	سطوح مفصلی (Articular Surfaces).....
۹۴	غضروف مفصلی (Articular Cartilage).....
۹۴	رباط‌های مفصلی.....
۹۴	دیسک مفصلی یا مینیسکوس (Articular Disc or Meniscus).....
۹۴	انواع حرکت‌ها در مفاصل سینوویال.....
۹۵	مفاصل اندام فوقانی (Joints of the Upper limbs).....
۹۵	مفاصل استرنوکلاویکولار (Sternoclavicular).....
۹۷	رباط کوراکوکلاویکولار (Coracoclavicular).....
۹۷	مفصل آکرومیوکلاویکولار (Acromioclavicular).....
۹۷	مفصل شانه (Shoulder or Humeri Art).....
۱۰۰	مفصل آرنج (Cubiti or Elbow Joint).....
۱۰۲	مفاصل رادیوولنار (Radioulnar).....
۱۰۲	مفصل مچ یا رادیوکارپال (Radio Carpal).....
۱۰۴	مفاصل استخوان‌های کارپال و دست.....
۱۰۴	بررسی حرکات شست.....
۱۰۶	مفاصل متاکارپوفالانژال (Metacarpophalangeal).....
۱۰۶	مفاصل اینترفالانژال (بین بند انگشتان) (Interphalangeal).....
۱۰۶	مفاصل اندام تحتانی.....
۱۰۶	مفصل ساکروایلیاک (Sacroiliac).....
۱۰۷	سمفیز پوبیس (Symphysis Pubica).....
۱۰۸	مفصل هیپ یا کوکسه (Hip or Coxac).....
۱۰۸	رباط ایلیوفمورال (Iliofemoral).....
۱۱۰	مفصل زانو (Genus or Knee Joint).....
۱۱۰	منیسکوس داخلی (Medial Meniscus).....
۱۱۱	منیسکوس خارجی (Lateral Meniscus).....
۱۱۱	رباط‌های کروسیت (Lig Crucitum).....
۱۱۱	رباط‌های طرفی (Lig Collaterale).....
۱۱۳	مفاصل تیبیوفیبیولار (Tibiafibularis).....
۱۱۳	مفصل مچ پا (Talocuralis).....
۱۱۵	رباط‌های مفصل مچ پا.....
۱۱۵	مفاصل پا.....
۱۱۹	مفاصل متاتارسوفالانژال (Meta tarsophalangeae).....

● فصل چهارم (عضلات، عروق و اعصاب)..... ۱۲۰

عضله‌شناسی..... ۱۲۰

عضلات سر و صورت (Head & Face)..... ۱۲۱

۱۲۲	عضلات گردن (Neck)
۱۲۲	عضلات قفسه سینه (Thorax)
۱۲۸	عضلات شکم (Abdomen)
۱۳۰	مجرای مُبِنی (اینگوینال) (Inguinal Canal)
۱۳۱	عضلات پشت
۱۳۲	عضلات اندام طرفی فوقانی (شانه و بازو)
۱۳۴	عضلات ساعد
۱۳۴	عضلات تاکنده سطحی و درون گرداننده (Superficial Flexors)
۱۳۶	عضلات تاکنده عمقی (Deep Flexor)
۱۳۷	عضلات بازکننده سطحی و برون گرداننده (Superficial Extensors)
۱۳۷	عضلات بازکننده عمقی و برون گرداننده عمقی
۱۳۸	سایر عناصر تشریحی مهم مچ و دست
۱۳۸	عضلات اندام تحتانی
۱۳۸	عضلات مفصل خاصره و ران
۱۴۰	عضلات ناحیه قدامی درشت نی (تیبیا)
۱۴۰	عضلات ناحیه خلفی درشت نی (تیبیا)
۱۴۲	دستگاه گردش خون (قلب، عروق خونی و عروق لنفاوی)
۱۴۷	قلب
۱۵۱	عروق خونی بزرگ متصل به قلب
۱۵۳	عروق و اعصاب قلب
۱۵۴	عروق خونی اصلی
۱۵۶	عروق بزرگ و موقعیت تشریحی آنها
۱۵۶	سرخرگ آئورت (Aorta)
۱۶۲	تنه سلیاک (Coeliac axis)
۱۶۳	سرخرگ مزاتریک فوقانی (Superior Mesenteric Art)
۱۶۳	سرخرگ مزاتریک تحتانی (Inferior Mesenteric Art)
۱۶۳	سرخرگ کلیوی (Renal Art)
۱۶۳	سرخرگ‌های مهره‌ای (Vertebral Art)
۱۶۵	سرخرگ کاروتید و انشعابات آن (Common Carotid)
۱۶۵	سرخرگ کاروتید خارجی (External Carotid)
۱۶۶	سرخرگ فکی (Maxillary Art)
۱۶۷	حلقه ویلیس (Circle of willis)
۱۶۸	سرخرگ‌های اندام طرفی فوقانی (Subclavian Art)
۱۶۸	سرخرگ زیرچنبری (ساب‌کلاوین) (Subclavian Art)
۱۶۸	سرخرگ زیر بغلی (آگزیلاری) (Auxillary Art)
۱۶۸	سرخرگ بازویی (هومرال) (Humeral Art)
۱۶۹	سرخرگ زند بالای (رادیوس) (Radius Art)

۱۷۲	سیاهرگ‌های اصلی
۱۷۲	سینوس‌های داخل جمجمه‌ای
۱۷۵	سیاهرگ‌های سطحی سر و گردن
۱۷۹	سیاهرگ‌های قفسه سینه
۱۷۹	سیاهرگ‌های لگن و شکم
۱۸۰	دستگاه لنفاوی، طحال و سیستم رتیکولواندوتلیال
۱۸۳	عروق لنفاوی
۱۸۳	عقد‌های لنفاوی (Lymphatic Vessels)
۱۸۶	مجاری لنفاوی (Lymphatic glands)
۱۸۸	عمل طحال (Lymphatic ducts)
۱۹۱	سیستم رتیکولواندوتلیال (Reticulo-Endothelial System)

۲۰۷	● فصل پنجم (دستگاه تنفسی)
۲۰۷	مجرای تنفسی (Respiratory Passage)
۲۰۸	حلق (Pharynx)
۲۰۸	حنجره (Larynx)
۲۱۰	تارهای صوتی (Vocal Cords)
۲۱۲	برونش‌ها (Bronchi)
۲۱۳	قفسه یا حفره سینه‌ای (Thoracic Cavity)
۲۱۴	ریه‌ها (Lungs)
۲۱۷	عروق خونی شش‌ها
۲۱۷	ریشه یا ناف ریه
۲۱۹	پرده جنب (Pleura)

۲۲۲	● فصل ششم (دستگاه گوارش)
۲۲۴	دهان
۲۲۵	لب‌ها
۲۲۵	گونه‌ها
۲۲۵	دندان‌ها و عمل جویدن
۲۲۶	ساختمان دندان
۲۲۷	حلق (Pharynx)
۲۲۷	لوزه‌ها (Tonsil)
۲۲۸	مری (Oesophagus)
۲۳۱	غدد بزاقی (Salivary glands)
۲۳۲	حفره شکمی (Abdominal Cavity)
۲۳۳	تقسیم‌بندی بالینی جدار شکم
۲۳۳	معدده (Stomach)

۲۳۶	روده باریک (Small Intestine)
۲۳۶	دوازدهه (Duodenum)
۲۳۶	ژژونوم (Jejunum)
۲۳۶	ایلهوم (Ileum)
۲۳۹	روده بزرگ (Large Intestine)
۲۴۰	روده کور (Appendix)
۲۴۰	کولون بالارو (Ascending Colon)
۲۴۱	کولون عرضی (Transverse Colon)
۲۴۱	کولون پایین رو (Descending Colon)
۲۴۴	پرده صفاق (Peritoneum)
۲۴۴	علائم مهم آناتومی سطحی صفاق

۲۵۲	● فصل هفتم (کبد، کیسه صفرا و لوزالمعده)
۲۵۲	کبد (Liver)
۲۵۵	کیسه صفرا (Gall Bladder)
۲۵۵	لوزالمعده (Pancreas)
۲۵۷	علائم مهم آناتومی سطحی شکم

۲۶۶	● فصل هشتم (غدد مترشحه داخلی)
۲۶۶	اندامها یا غدد مترشحه داخلی
۲۶۶	غده هیپوفیز (Hypophysis)
۲۶۷	غده تیروئید (Thyroid)
۲۶۷	غده پاراتیروئید (Parathyroid)
۲۶۸	غده تیموس (Thymus)
۲۶۹	غدد فوق کلیوی (Adrenal)

۲۷۰	● فصل نهم (کلیه ها و مجاری ادراری)
۲۷۰	دستگاه ادراری
۲۷۰	کلیه ها
۲۷۴	حالب ها
۲۷۷	مثانه (Bladder)
۲۷۷	مجرای ادراری
۲۷۹	علائم مهم آناتومی سطحی کلیه

۲۸۰	● فصل دهم (دستگاه تولید مثل)
۲۸۰	حفره لگنی (Pelvic Cavity)
۲۸۰	کف لگن (Pelvic Floor)

۲۸۰		میان‌دوراه (پرینه) (Perineum)
۲۸۰		محتویات لگن
۲۸۱		دستگاه تولید مثل در مرد
۲۸۱		بیضه‌ها (Testes)
۲۸۱		ابی‌دیدیم (Epidymeis)
۲۸۴		کیسه منی (Seminal Vesicle)
۲۸۶		غده پروستات (Prostate Gland)
۲۸۸		اندام‌های تناسلی زن
۲۸۸		اندام تناسلی خارجی
۲۹۱		مهبل
۲۹۱		اندام‌های تناسلی داخلی
۲۹۱		رباط‌های رحمی (Ligament of the Uterus)
۲۹۴		لوله‌های رحمی (Uterine tube)
۲۹۴		تخمندان‌ها (Ovary)
۲۹۵		جفت
۲۹۵		بند ناف (Umbilical cord)
۲۹۵		جریان خون جنین (Fetal Circulation)
۲۹۵		علائم مهم آناتومی سطحی حفره لگن
۲۹۹		● فصل یازدهم (غدد پستانی)
۲۹۹		غدد پستان (Mammary glands)
۲۹۹		ساختمان پستان
۳۰۱		○ فصل دوازدهم (دستگاه عصبی)
۳۰۱		دستگاه عصبی مرکزی (Central Nervous System)
۳۰۲		پرده‌های پوششی مغز (Meninges)
۳۰۲		نرم‌شامه (Piamater)
۳۰۲		پرده عنکبوتیه (Arachnoid)
۳۰۳		سخت‌شامه (Dura mater)
۳۰۴		مایع مغزی نخاعی (CSF)
۳۰۷		بخش‌های مختلف مغز
۳۰۷		مغز (Brain)
۳۰۹		قشر حرکتی (Motor Cortex)
۳۱۱		قشر حسی (Sensory Cortex)
۳۱۱		جسم پینه‌ای (Corpus Callosum)
۳۱۱		جسم مخطط (Corpus Striatum)
۳۱۱		کیسول داخلی (Internal Capsule)

۳۱۱	تالاموس (Thalamus)
۳۱۱	هیپوتالاموس (Hypothalamus)
۳۱۲	پایه‌های مغزی (Cerebral Peduncles)
۳۱۳	پل مغزی (Pons)
۳۱۴	مخچه (Cerebellum)
۳۱۴	اعصاب مغزی (Cranial Nerves)
۳۱۷	نخاع (Spinal Cord)
۳۱۹	اعصاب نخاعی (Spinal nerves)
۳۲۰	راه‌های حرکتی (Motor tracts)
۳۲۱	راه‌های حسی (Sensory tracts)
۳۲۱	شبکه‌های عصبی اصلی و تنه‌های عصبی آنها
۳۲۱	شبکه عصبی گردنی (Cervical Plexus)
۳۲۱	شبکه بازویی (Brachial Plexus)
۳۲۲	شبکه کمری (Lumbar Plexus)
۳۲۲	شبکه خاجی (Sacral Plexus)
۳۲۶	دستگاه عصبی خودکار
۳۲۶	دستگاه سمپاتیک

● فصل سیزدهم (حس چشایی، بویایی و بینایی)

۳۲۷	حس چشایی
۳۲۸	حس بویایی
۳۲۸	حس بینایی
۳۲۹	کره چشم
۳۳۰	لایه خارجی یا صلیبه (Sclera)
۳۳۰	لایه میانی یا مشیمیه (Choroid)
۳۳۰	لایه داخلی یا شبکیه (Retina)
۳۳۳	قرنیه (Cornea)
۳۳۴	عنبیه (Iris)
۳۳۴	عدسی چشم (Lens)

● فصل چهاردهم (حس شنوایی)

۳۳۵	گوش خارجی (External Ear)
۳۳۵	گوش میانی (Middle Ear)
۳۳۵	استخوان‌های شنوایی (Auditory Ossicles)
۳۳۶	گوش داخلی (Internal Ear)
۳۴۰	عصب شنوایی (Auditory nerve)

۳۴۱	 فصل پانزدهم (پوست)
۳۴۱	 پوست
۳۴۱	 اپی‌درم (Epiderm)
۳۴۱	 درم (Derm)
۳۴۲	 غدد چربی (Sebaceous)
۳۴۲	 ضمایم پوست
۳۴۴	 فصل شانزدهم (فضاهای تشریحی بدن)
۳۴۴	 حفره زیربغلی (Axilla)
۳۴۴	 حفره جلوی زند زیرین (Antercubital Fossa)
۳۴۴	 حفره ایسکیورکتال (Ischio-Rectal Fossa)
۳۴۴	 مثلث رانی یا اسکارپا (Scarpa's or Femoral Triangle)
۳۴۶	 فصل هفدهم (سوالات چهار گزینه‌ای)
۳۴۶	 سوالات آناتومی اندام فوقانی
۳۵۶	 پاسخ‌نامه سوالات آناتومی اندام فوقانی
۳۵۷	 سوالات آناتومی اندام تحتانی
۳۶۵	 پاسخ‌نامه آناتومی اندام تحتانی
۳۶۶	 سوالات آناتومی توراکس
۳۷۳	 پاسخ‌نامه سوالات آناتومی توراکس
۳۷۳	 سوالات آناتومی ابدومن
۳۸۳	 پاسخ‌نامه سوالات آناتومی ابدومن
۳۸۴	 سوالات آناتومی لگن و پرینه
۳۹۰	 پاسخ‌نامه آناتومی لگن و پرینه
۳۹۱	 سوالات آناتومی سر و گردن
۴۱۰	 پاسخ‌نامه سوالات آناتومی سر و گردن
۴۱۲	 سوالات نورواناتومی
۴۲۲	 پاسخ‌نامه سوالات نورواناتومی
۴۲۳	 سوالات خودآزمایی
۴۶۵	 پاسخ‌نامه خودآزمایی
۴۷۰	 پیوست شماره یک
۴۷۳	 پیوست شماره دو
۴۹۶	 فهرست منابع

مقدمه مؤلفان

فرولونر لا بگزار همیشه خواهان انجام آن باشم که بیش از توان من است.

"میکل آنز"

بسمه تعالی

از نخستین روزهای آموزش علوم پزشکی، یادگیری آناتومی به عنوان یکی از اصلی‌ترین علوم پایه از جمله مهم‌ترین دغدغه‌های تمامی دانشجویان گروه پزشکی به ویژه گروه پرستاری و پیراپزشکی است چه این که فراگیری و به یاد سپردن موفقیت مکانی و مجاورت‌های تعداد بسیار زیادی از استخوان‌ها، عضلات و عروق که تعداد قابل توجهی از آنان اسامی طولانی و دشواری نیز دارند، مدتی پس از آغاز آموزش آناتومی، بعضاً بدل به کابوسی دائمی برای دانشجویان می‌گردد که اگر با شیوه‌های آموزشی مبتنی بر به خاطر سپاری صرف و کاربردی نکردن محفوظات همراه شده باشند، ثمره آن جزء اتلاف زمان و ایجاد سرخوردگی در آموزندگان آناتومی نخواهد بود. فرایند آموزش آناتومی، هر چند در گام‌های نخست، عمده‌ا متکی به آموزش نعل به نعل کوله‌باری از واژگان و اصطلاحات مورد استفاده در این رشته می‌باشد با این وجود با توجه قرن‌ها سابقه موجود در خصوص آموزش کالبدشناسی انسانی، سالیانی است که اساتید و صاحب‌نظران این حوزه بخش عمده‌ای از تلاش‌های خود را معطوف کاربردی نمودن مطالب و سرفصل‌های مورد نیاز فراگیران کرده و به واقع شیوه‌هایی مبتنی بر بررسی نیازمندی‌های آموزشی - حرفه‌ای دانشجو و ارائه ضروریات آناتومی را می‌آزمایند.

کتاب "نکات برتر آناتومی برای پرستاران" نیز برپایه چنین تکرشی شکل گرفته است تا اولاً ضمن ارائه سرفصل‌های مضوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دستکم بخش عمده‌ای از مبانی و ضروریات علم آناتومی را پیشکش دانشجویان و فرهیختگان جامعه پرستاری و گروه پیراپزشکی نماید و ثانیاً با عمق بخشی نسبی به نکات و مطالب ارائه شده، زمینه رویکردهای جدی‌تر به حوزه‌های نوین کالبدشناسی انسانی توسط این گروه از جویندگان گستره بیکران علم پزشکی نیز فراهم گردد. همچنین به منظور افزایش محتوای کتاب، افزون بر هزار و هفتصد سؤال چهار گزینه‌ای آزمون‌های مختلف سالیان قبل نیز در کتاب آورده شده تا یاریگر همکاران محترم گروه پرستاری و پیراپزشکی در محک‌زدن آموخته‌هایشان و تعمیق مطالب مربوط به آناتومی باشد. امید است که فراهم آوردن این مجموعه بتواند گاهی هر چند کوچک در راستای آموزش آناتومی انسانی و کاربردی‌شدن مفاهیم آن برای فراگیران محترم تلقی گردد. پیشاپیش از محضر تمامی همکاران، اساتید و صاحب‌نظران به واسطه وجود کاستی‌ها پوزش خواسته و چشم انتظار راهنمایی‌ها و نظرات ارزشمندتان هستیم.

سید احمد حسین‌زاده

شبنم پُشدار